

OHJEITA MAASEUDUN YRITYSTUKIEN HAKIJALLE 2023–2027

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Maaseutuyksikkö
Yritystukitiimi

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

EU:n maaseuturahoitukseen kuuluvien yritystukien tarkoitus

Maaseudun yritystukien tavoitteena on edistää maaseutualueiden työllisyyttä sekä yritysten kehittymistä ja kilpailukykyä. Rahoitettaviksi valitaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa toimenpiteet, jotka parhaiten edistävät Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman, maakunnallisen maaseudun kehittämissuunnitelman tai paikallisten strategioiden tavoitteiden toteutumista.

Yritystuet ovat harkinnanvaraisia tukia, joiden ehdot ja myöntäminen on määritelty laissa. Lisätietoa ehdoista ja asetuksista annetaan tämän oppaan sivulla 10.

Tukikelpoinen yritys ELY-keskuksesta haettavissa maaseudun yritystuissa

Päätoimisuus

- ELY-keskuksen myöntämien yritystukien edellytyksenä on päätoiminen yrittäjyys tai siihen suunnitelmallisesti tähtäävä toiminta. Harrastustoiminnaksi luettavaa toimintaa ei tueta.

Yrityskoko

- ELY-keskuksesta voidaan myöntää maaseudun yritystukia mikroyrityksille ja pienille yrityksille sekä lisäksi myös maataloustuotteiden ensiasteen jalostusta harjoittaville keskisuurille yrityksille. Yrityskokoon vaikuttavat omistukset muissa yrityksissä.

Sijainti

- Yrityksen tulee toimia maaseudulla. EU:n maaseuturahoitusta voi saada valtaosassa Varsinais-Suomea. Tukikelvotonta aluetta on Turun, Raision, Naantalın, Liedon, Kaarinan ja Salon keskustojen ympäristössä.
 - [Tukikelpoinen maaseutualue kartalla \(maanmittauslaitos.fi\)](https://maanmittauslaitos.fi)

Yrityksen kunto

- Yritystukea voidaan myöntää vain yritykselle, jolla on edellytykset kannattavaan toimintaan.
- Yritystukea ei voida myöntää yritykselle, jos
 - yritys on taloudellisissa vaikeuksissa tai sillä on maksuhäiriöitä
 - tukiedellytykset on luotu keinotekoisesti
 - hakijalla on merkittäviä taloudellisia laiminlyöntejä esim. verot, tullit, lakisääteiset vakuutusmaksut.
- Rajoitukset koskevat myös yrityksen johtoa ja omistajia.

Tuen hakeminen ja valintajaksot

Maaseudun yritystukia haetaan sähköisesti [Hyrrä-asiointipalvelusta \(ruokavirasto.fi\)](#).

Sähköinen lomake ohjaa hakemuksen täyttämistä. Liitteeksi tarvitaan haettavasta tukimuodosta ja hankkeen laajuudesta riippuen liiketoimintasuunnitelma, suunnitelma talouden kehittymisestä ja muut hankkeen arviointiin tarvittavat dokumentit.

Hanketta voi täydentää hakemuksen jättämisen jälkeen. Jos hanke on aloitettu ennen hakemuksen jättämistä, rahoitusta ei voida myöntää. Omalla riskillä hankkeen voi kuitenkin aloittaa hakemuksen jättämisen jälkeen.

Tukihaku on jatkuva, mutta päätöksiä tehdään valintajaksoittain. Valintajaksot ovat:

- 16.1.-15.3.
- 16.3.-15.5.
- 16.5.-15.8.
- 16.8.-15.10
- 16.10.-15.1.

Yrityskoon määrittely

Euroopan komissio:
[Pk-yrityksen määritelmä](#)

	Henkilöstö- määrä: vuosityöyksikkö	Vuotuinen liikevaihto	tai	Tilikauden taseen loppusumma
Keskisuuri	< 250	≤ 50 milj. euroa	tai	≤ 43 milj. euroa
Pieni	< 50	≤ 10 milj. euroa	tai	≤ 10 milj. euroa
Mikroyritys	< 10	≤ 2 milj. euroa	tai	≤ 2 milj. euroa

Yritystukien myöntämisen valintakriteerit

Kilpailutilanne

Yritystukea myönnettäessä huomioidaan hakemusta koskevalla toimialalla ja toiminta-alueella jo olemassa oleva tarjonta ja kilpailutilanne.

Tuen myöntäminen ei saa vääristää kilpailua tai heikentää alalla jo toimivien yritysten toimintaa. Siksi maaseudun yritystukia ei pääsääntöisesti myönnetä tavanomaiseen asennus- ja urakointiluonteiseen toimintaan (LVIS-alan yritykset, maa-, metsä-, -vesi- ja talonrakennusurakointi), tukkukauppaan, maahantuontiin tai välitystoimintaan. Myös ravitsemispalveluiden (ravintolat, lounaspaikat, kahvilat), huoltoliikkeiden ja hyvinvointipalvelujen (kuntosalit, liikuntapaikat, fysioterapiat, parturikampaamot jne.) osalta harkitaan mahdollisen yritystuen vaikutus kilpailutilanteeseen.

Pisteytysperusteet

Saapuneet hakemukset pisteytetään valintajaksoittain. Pisteytysperusteita ovat:

- sijainti maaseutualueella
- soveltuvuus alueelle (alueelliset ja strategiset tavoitteet)
- toteutuskelpoisuus (esim. suunnitelmat, luvat, kokonaisrahoitus)
- liiketoiminnallisuus (merkittävä lisäarvo taloudelliselle toiminnalle, kasvu, tulos)
- uudet ja säilytetyt työpaikat
- toimenpiteen kokonaiskestävyys (ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen).

Suurin painokerroin on liiketoiminnallisuudella.

Jokainen hakemus arvioidaan tapauskohtaisesti. Ratkaisevaa on, miten suunniteltu hanke vaikuttaa kokonaisuutena yrityksen ja alueen elinvoimaisuuteen. Tukea voidaan myöntää vain hankkeeseen, jolla on lainvoimaiset viranomaisluvut, esimerkiksi rakennuslupa.

Liitteet

Hakemus ratkaistaan käytettävissä olevien tietojen perusteella. Siksi hakemuksen huolellinen täyttäminen edistää hankkeen menestymistä valintaprosessissa. Hakija on vastuussa tarvittavien tietojen toimittamisesta.

Liitetietoina tarvitaan:

- selkeä liiketoimintasuunnitelma tai iiketoimintamallin kuvaus
- tulosenuste hakuvuosi + vähintään 3 ennustevuotta, (Lom T2 tai vastaavat tiedot)
- selvitys kokonaisrahoituksesta (Lom T4) + selvitys omarahoituksesta ja/ tai pankin luottolupaus tai muu sijoitus hankkeen rahoittamiseksi
- velkaluettelo (Lom 7)
- kehittämissuunnitelmassa hankesuunnitelma ja kuvaustoimenpiteistä sekä kustannusten jakautumisesta toimenpiteittäin. Tarjoukset asiantuntijapalveluista
- laite- ja aineettomissa investoinneissa vähintään kaksi keskenään vertailukelpoista tarjousta kustakin investointikohtesta
- rakentamisinvestoinneissa pääpiirustukset, kustannusarviot ja tarvittavat lainvoimaiset luvat.
- yksityiseltä elinkeinonharjoittajalta kahden viimeisimmän vuoden tilinpäätös
- OY-muotoiselta yritykseltä ote hallituksen pöytäkirjasta, jossa on sovittu hankkeeseen ryhtymisestä ja tuen hakemisesta.

Hyödyllisiä linkkejä:

- [Ohjeita hanke- ja yritystukien hakijoille \(maaseutu.fi\)](https://maaseutu.fi/ohjeita-hanke-ja-yritystukien-hakijoille)
- [Valintakriteerit \(ruokavirasto.fi\)](https://maaseutu.fi/valintakriteerit)
- [Maksatusohjeet \(maaseutu.fi\)](https://maaseutu.fi/maksatusohjeet)
- [Rakennushankkeen kustannusarvio \(maaseutu.fi\)](https://maaseutu.fi/rakennushankkeen-kustannusarvio)

Eräitä eri toimialoja koskevia huomioita

Tavoitteena tulee olla, että rahoituksen avulla liiketoiminta kasvaa ja kehittyy. Esimerkiksi matkailupalveluissa uusien palvelujen ja työpaikkojen syntyminen on merkittävämpää kuin täysin uusien majoituspaikkoja tarjoavien yritysten syntyminen. Tukea ei myönnetä pitkäaikaista vuokraustoimintaa harjoittavalle yritykselle.

Hevosten siitos- ja kasvatustoiminta kuuluvat maatalouden rakennetukijärjestelmän piiriin ja esim. ratsastustallit ammattimaisena palvelutoimintana yritystukijärjestelmän piiriin.

Sosiaali- ja terveysalan toimintaa ei voida rahoittaa, jos hakijan toiminta perustuu julkisten palveluiden ulkoistamiseen. Julkista palvelua täydentävä tai uudistava sote-palvelu voi olla rahoituskelpoista mikäli palvelun maksaja on yksityinen taho tai henkilöasiakas.

Vähittäiskaupan tai maahantuonnin investointeihin ei myönnetä yritystukia.

Myöskään seuraavia investointeja ei rahoiteta:

- eläinten hankinta
- traktorin tai muun maatalouden alkutuotantoon tarkoitetun koneen tai laitteen hankinta
- liikennealan investoinnit
- puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankinta sekä muun vastaavan koneen tai laitteen hankinta
- käytössä olevan koneen tai laitteen korvaaminen uudella, ellei yritystoimintaa olennaisesti laajenneta tai yrityksen teknologinen taso merkittävästi paranneta tai oteta käyttöön korkeampaan ympäristönsuojelulliseen tasoon johtavia tekniikoita
- energiakäyttöön tarkoitetun turpeen tuotantoon liittyvät investoinnit
- toisen yrityksen osakkeiden tai osuuksien taikka liiketoiminnan hankintaan; tukea voi kuitenkin myöntää sellaisten kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden hankintaan, jotka oikeuttavat hallitsemaan kehittämistukilain mukaan tukikelpoisessa yritystoiminnassa käytettävää toimitilaa
- investointi, jonka tarkoituksena on ainoastaan toimitilojen tarjoaminen vuokralle
- kiinteistön tai rakennusten hankinta julkisyhteisöltä, ellei kohteen arvoa ole määritelty markkinaehtoisesti ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ja hankintaa tehdään markkinaehtoisesti
- kokonaisteholtaan yli kahden megawatin uusiutuvan energian tuotannollisia investointeja
- aurinko- ja tuulivoimaloita
- koneurakoinnin maansiirtokoneita
- yrityksen omien koneiden huolto- ja säilytystilat.

ELY-keskuksesta myönnettävät tuet

Investointituki

Investointitukea voidaan myöntää alkavan tai toimivan yrityksen aineelliseen tai aineettomaan alku- tai laajennusinvestointiin. Tuki kohdennetaan kasvaviin ja/tai kehittyviin pieniin yrityksiin sekä toimintojaan maatalouden ulkopuolelle monipuolistaville maatiloille. Tuki maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten perusteella.

Investoinnit voivat olla 10 000 – 1,5 miljoonaa euroa. Energia-alan ja maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämistä harjoittavien yritysten investointien rahoitusta voidaan myöntää korkeintaan 2 miljoonan euron kustannuksiin asti.

Tukiprosentti määräytyy yrityksen koon, sijainnin ja tuettavan toiminnan perusteella. Investoinnin kohteen tulee säilyä kohteesta riippuen samassa käyttötarkoituksessa ja lähtökohtaisesti samassa omistuksessa 3–10 vuotta viimeisestä tuen maksuerästä.

Investointituen tukitasot	Harvaan asuttu maaseutu	Ydinmaaseutu	Muu maaseutualue
Mikroyritykset	20* tai 30 %**	20 tai 25 %**	20 %
Pienet yritykset	20 tai 30 %	20 tai 25 %	20 %
Keskisuuret yritykset	25 %	20 %	15 %
Uudet biokaasulaitokset	50 %	50 %	50 %
Uusi uusiutuvan energian (lämpö, sähkö, liikennepolttoaineet) tuotantolaitos	30 %	30 %	30 %
Olemassa olevan laitoksen laajennus/parannus	20 %	20 %	20 %

* Saariston mikroyrityksille tuki on max. 40 %, jos tieyhteyttä ei ole.

** Korkeampi tukitaso on mahdollinen, jos tuki myönnetään de minimis -tukena tai jos kysymyksessä on maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupanpitämisen investointituki.

Investoinnin toteutettavuustutkimus

Investoinnin edellytysten selvittämiseen tarvittaviin toiminnallisiin-, teknisiin-, taloudellisiin- tai rahoituksen järjestämiseen liittyviin suunnitelmiin voidaan myöntää tukea 50 %. Hyväksyttävät kustannukset ovat 3 000 – 50 000 euroa. Tuki voidaan myöntää, vaikka suunnittelun jälkeen todettaisi, ettei investointia kannata toteuttaa. Varsinaiset rakennussuunnittelun kustannukset eivät ole tässä tukimuodossa hyväksyttäviä.

Tuki yritystoiminnan kehittämiseen

Yritys tai maatila voi hakea tukea palveluiden, tuotteiden tai menetelmien kehittämiseen. Kehitysprojektin tulee olla selkeästi erotettavissa perusliiketoiminnasta. Tukea ei voida myöntää maatalouden tai metsätalouden kehittämiseen. Tuki myönnetään esim. asiantuntijapalveluihin, aineisiin ja tarvikkeisiin. Tuki maksetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti, hyväksyttävät kustannukset 5 000 – 100 000 euroa, tuki enintään 50 %.

Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupanpitämiseen

Yrityksen toiminnan kehittämiseen tarkoitettua tukea voidaan myöntää kehittämis- ja asiantuntijapalveluiden kustannuksiin. Toimenpidettä hallinnoi palveluntuottaja. Maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella, hyväksyttävät kustannukset 5 000 – 100 000 euroa, tuki enintään 50 %. Tätä tukimuotoa voi hakea myös keskisuuri maataloustuotteita jalostava tai kauppaa pitävä yritys.

Käynnistystuki maatilalle

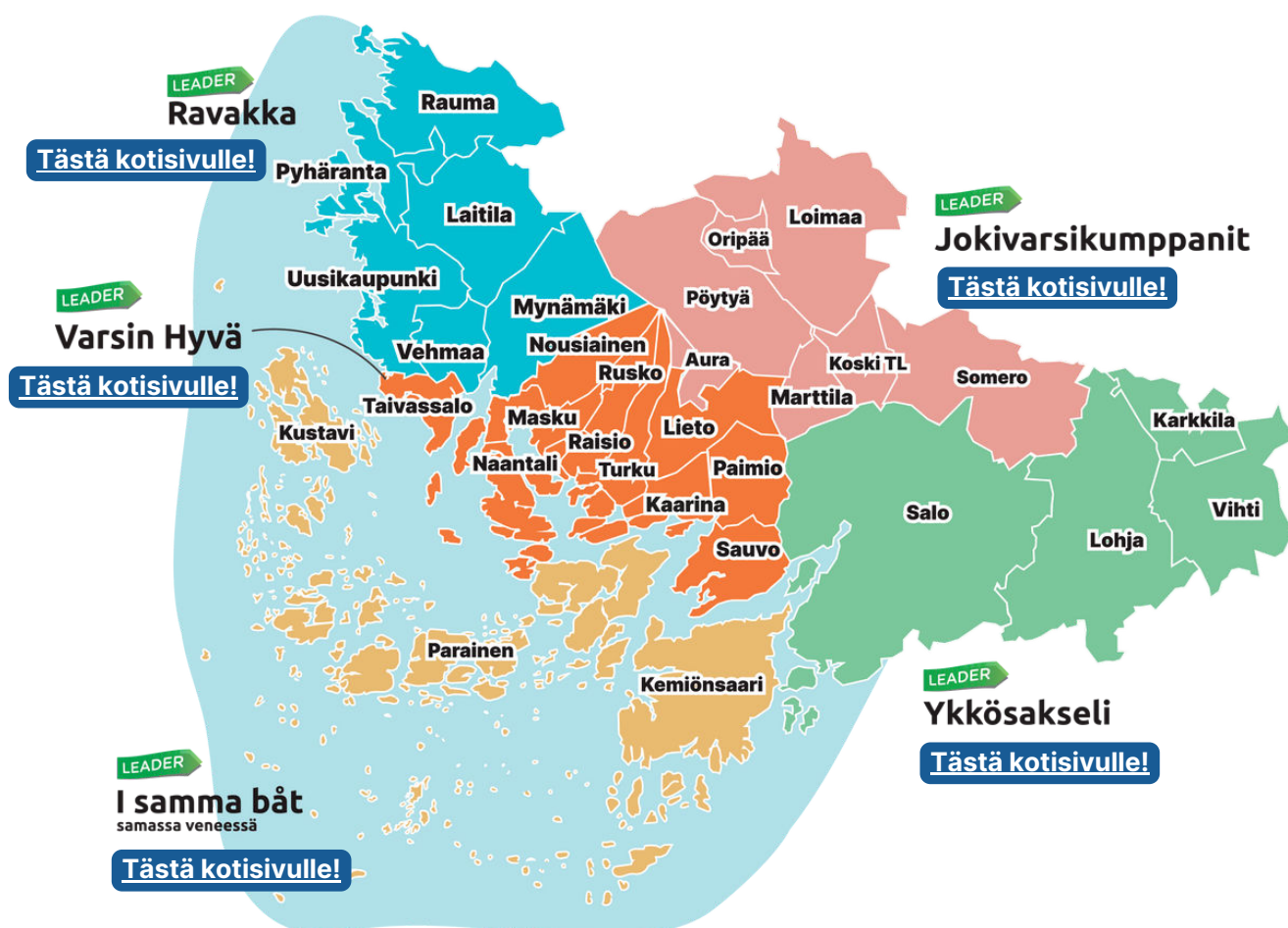
Yritystoiminnan käynnistämiseen tarkoitettua tukea voidaan myöntää maatilalle, joka tavoittelee kasvua monipuolistamalla toimintaansa maa- ja metsätalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan. Tukea voidaan myöntää mm. koulutus- ja valmennuspalveluihin sekä muiden asiantuntijapalveluiden hankkimiseen. Käynnistystuki myönnetään vakioituna 5 000 tai 10 000 euron kertakorvauksena.

Leader-ryhmistä haettavat tuet

- Investoinnit, max 5 htv yritykset
- Uuden yritystoiminnan käynnistäminen
- Yritystoiminnan käynnistäminen omistajanvaihdoksen avulla
- Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistäminen
- Päätoimisen yritystoiminnan käynnistäminen
- Maatalouden alkutuotannon kokeilu
- Yritystoiminnan kehittäminen
- Tuki energiainvestointeihin (harvaanasutulla- ja ydinmaaseudulla päätoimisille yrityksille).

Leader-ryhmät myöntävät yritystukia pääosin korkeintaan viisi henkilöä työllistävälle yrityksille, korkeintaan 100 000 euron hankkeisiin. Leader-ryhmät voivat myöntää tukea myös osa-aikaiseen yritystoimintaan. Lisätietoja Leader-ryhmistä haettavista yritystukimuodoista ja tukien hakemisesta saat suoraan oman alueesi Leader-ryhmältä.

Varsinais-Suomen Leader-ryhmien strategiat, valintajaksot, rahoituskehykset ja yhteystiedot löytyvät myös kootusti osoitteesta maaseutu.fi/varsinais-suomi.

Yritystukien säädöspäruusteet

Maaseudun yritystuet sisältyvät Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuuteen. Tukien suuntaamisen lähtökohtana EU:n rahoituskaudella 2023–2027 ovat:

- [laki maaseudun kehittämisen tukemisesta](#) (1325/2022)
- [valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta](#) (646/2023)
- [Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelma](#)
- [Varsinais-Suomen alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma](#)
- [Varsinais-Suomen Leader-ryhmien paikalliset strategiat](#)
- valtiontukisäännöt.

Yritystuet ovat harkinnanvaraisia tukia, joiden ehdot ja myöntäminen on määritelty yllä esitettyssä laissa ja asetuksessa.

Käytettävissä olevat varat on budjetoitu ELY-keskuksittain ja valintajaksoittain.

Tuet maksetaan erillisen hakemuksen perusteella, kun rahoitettavaksi hyväksytyt toimenpiteet on tehty ja maksettu.

Lisätietoja

Varsinais-Suomen ELY-keskus, maaseutuyksikkö

Johtava yritysasiantuntija:

- Hilikka Halla, 0295 022 085

Yritysasiantuntijat:

- Mia Vienne, 0295 022 756
- Sirkka Rantala, 0295 022 742
- Anders Bäckman, myös energia-asiat, 0295 022 093

Maksatusasiantuntijat:

- Hanna Esch, 02 9502 3060
- Tapani Tenhunen, 02 9502 2752

Sähköpostit:

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

ely_var_yritystuet_maaseuturahoitus@ely-keskus.fi

Lisätietoa maaseudun yritystuista verkossa:

- [Rahoitusta yrityksille \(maaseutu.fi\)](https://maaseutu.fi)
- [Maaseudun yritystuet \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi)

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi